

den samme Anstrelse som det ærede Medlem, vilde have paahvilet mig at afvise det omtalte Forslag, saa anser jeg det nødvendigt kortelig at gjentage, hvad jeg bemærkede ved denne Sags forrige Behandling, nemlig dette, at, naar en Forandring som den her foreslaaede ikke indskrænker sig til at forandre det paa-gjældende Forhold udelukkende med Hensyn til Valgloven og Grundloven, men er en virkelig Forandring i Fattiglovgivningen, der kun som saadan øver Indflydelse paa Grundlovens Virkninger, saa har jeg ikke anset den for stridende mod Grundloven.

Rosfod: Som allerede omtalt af de foregaaende ærede Talere, har jeg tilladt mig at stille Underændringsforslag saavel til Forslaget under Nr. 1 som til Forslaget under Nr. 2. Dette har jeg gjort i Henhold til et Par Udtalelser af mig under Sagens 1ste Behandling, og jeg skal nu til, hvad jeg den Gang yttrede, føie et Par Ord til Begrundelse af dette Underændringsforslag. Det glædede mig meget at høre, at saavel den ærede Forslagsstiller som den ærede sidste Taler have en vis Samfølelse med Forslaget, og jeg tror ogsaa, at det hviler paa en god, sund og naturlig Tanke. Jeg turde maasse henlede Opmærksomheden paa, at det i Grundlovens § 85 hedder: „De Børn, hvis Forældre ikke have Evne til at sørge for deres Oplærelse, ville erholde fri Undervisning i Almueeskolen.“ Det er bitterligt, at denne frie Undervisning i Almueeskolen paa Grund af, at Forældrene fattes Evne til at give deres Børn den fornødne Oplærelse, aldrig er bleven betragtet som Fattigunderstøttelse; dette er jeg vis paa; det staar fast. Jeg er ogsaa temmelig vis paa, at, hvis der i Grundloven havde staaet en Paragraf, der lød omtrent som saa: I Sygdomstilfælde tilkommer der dem, som ikke selv have Evne til at forskaffe sig fornøden Sygepleie og Lægehjælp, Understøttelse dertil af det Offentlige, vilde man heller ikke have regnet denne Understøttelse for Fattigunderstøttelse. Disse to Slags Understøttelser have nemlig det tilfælles, at de ikke alene gaa ud paa at afhjælpe en personlig Trang, men tillige paa at afvende en Samfundsfare, og ligesom altsaa Sam-

fundet ved Grundloven har vedkjendt sig Forpligtelsen til at skaffe Fattige Undervisning, saaledes har det, tror jeg, ogsaa i det virkelige Liv vedkjendt sig, at der tilkommer Fattige — jeg mener ikke dem, der ere under Fattigvæsenet, men andre fattige Folk — Sygepleie og Lægehjælp i Sygdomstilfælde; det har Ingen negtet. Vaade med Hensyn til Undervisning og med Hensyn til Sygepleie og Lægehjælp føler Samfundet, at det ikke alene er en Kjærlighedspligt, det opfylder, idet det giver denne Understøttelse, men at det ligesom er en Klogskabspligt, det derved opfylder imod sig selv. Ligesom Undervisningen gaar ud paa at forebygge en om sig gribende Uvidenhed og deraf følgende Forsald af gode Sæder, saaledes vil en saadan Understøttelse som Sygepleie og Lægehjælp gaa ud paa at forebygge Udbredelsen af Sygdomme, hvoraf mange ere af en smitsom Natur, og som paa mange Maader kunne bane sig Vej til Mangfoldige af Samfundet; de indskrænke sig ikke til de enkelte Mænd. Samfundet har, siger jeg, vedkjendt sig dette, og Ingen vil negte, at naar det er, hvad man kalder en Smaamand, som enten selv er syg, eller hvis Familie er syg, og han ikke har Raad til at skaffe sig Lægehjælp med Alt, hvad dertil hører, maa han have Hjælp dertil, men Sagen er den, at den Hjælp, han i dette Tilfælde faar, regnes for Fattigunderstøttelse, det vil sige paa nogle Steder, paa andre Steder ikke. Der er i den Retning en Ulighed tilstede i de forskjellige Kommuner, men denne Ulighed maa jeg i Righedens Navn kræve afskaffet. Medens man yder fri Undervisning til Fattigfolks Børn, uden at det regnes for Fattigunderstøttelse, yder man ikke Sygepleie og Lægehjælp til Fattigfolk, uden at det skal regnes for Fattigunderstøttelse. Jeg kan godt forstaa, at Grundlovens § 84, som lyder saaledes: „Den, der ikke selv kan ernære sig eller Sine, og hvis Forsørgelse ikke paaligger nogen Anden, er berettiget til at erholde Hjælp af det Offentlige“, medfører Tab af borgerlig-politisk Myndighed, thi der er een Ting derved at mærke, mine Herrer — og deri haaber jeg, at endog de Herrer Retslærde ville give mig Ret — nemlig, at den